Oferta

Centrum Historii i Kultury Romów w Oświęcimiu

wystawa

„Romowie. Historia i Kultura”

CENTRUM HISTORII I KULTURY ROMÓW

INSTYTUCJA KULTURY WOJEWÓDZTWA MAŁOPOLSKIEGO

KULTURALNA MAŁOPOLSKA

INFORMACJE OGÓLNE

Tytuł wystawy: Romowie. Historia i Kultura
Współorganizatorzy: Stowarzyszenie Romów w Polsce
Ministerstwo Spraw Zagranicznych RP
Kuratorzy wystawy: Piotr Wójcik, Dominique Roynette

POWSTANIE WYSTAWY

Wystawa „Romowie. Historia i Kultura” powstała z inicjatywy Stowarzyszenia Romów w Polsce we współpracy z Centrum Historii i Kultury Romów. Ekspozycja stanowi kompleksową, refleksję nad wielowiekową obecnością Romów w Europie oraz ich wpływem na historię i kulturę kontynentu. Podkreśla zarówno proces migracji, jak i trudności, z jakimi społeczność romska musiała się mierzyć, jednocześnie ukazując bogactwo jej dziedzictwa kulturowego.
Projekt opracowywany był we współpracy z specjalistami zajmującymi się historią, fotografią i sztuką romską. Premiera wystawy odbyła się w prestiżowej przestrzeni Parlamentu Europejskiego w Brukseli w dniach 28 kwietnia - 2 maja 2025 roku, pod patronatem polskiej prezydencji w Radzie Unii Europejskiej.

KONCEPCJA I CELE

Ekspozycja stanowi refleksję nad wielowiekową obecnością Romów w Europie oraz ich wpływem na historię i kulturę kontynentu. Pogłębia wiedzę na temat romskiej tożsamości, walki o prawa mniejszości, a także bogatego dorobku artystyczno-kulturalnego społeczności romskiej.

Główne cele wystawy:

- Edukacja i upowszechnianie wiedzy o historii Romów
- Zwrócenie uwagi na wkład Romów w kulturę europejską
- Upamiętnienie ofiar Zagłady Romów dokonanej przez III Rzeszę
- Budowanie dialogu międzykulturowego
- Wzmacnianie świadomości społecznej na temat romskiej tożsamości i praw mniejszości romskiej
- Promowanie działań na rzecz ochrony dziedzictwa kulturowego

STRUKTURA I TEMATYKA EKSPOZYCJI

Ekspozycja obejmuje 25 tablic magnetycznych o wymiarach 100 × 150 cm, zawierających fotografie, teksty, infografiki i archiwialia. Podział tematyczny obejmuje następujące sekcje:

1. Wprowadzenie i tytuł wystawy

Tekst wstępny przybliżający główne założenia ekspozycji i zapraszający zwiedzających do podróży przez historię i kulturę romską.

2. Historia Romów

Przedstawienie szlaku migracyjnego Romów od XIV wieku, ich pochodzenia i wpływu na kształtowanie się europejskiej kultury. Omówienie głównych etapów historycznych i procesów adaptacyjnych.

3. Zagłada Romów i długa walka o upamiętnienie

Dokumentacja ludobójstwa Romów dokonanego przez III Rzeszę, estymacja liczby ofiar, osobiste relacje i świadectwa. Podkreślenie znaczenia upamiętniania tych tragicznych wydarzeń w edukacji historycznej oraz współczesnym dyskursie o pamięci zbiorowej.

4. Czasy powojenne, osiedlenie i pogromy w Polsce

Analiza sytuacji Romów w Polsce po 1945 roku, procesy osiedlania się społeczności romskiej, stosunek polskiego społeczeństwa oraz tragiczne epizody pogromów i dyskryminacji.

5. Papusza -- ikona romskiej kultury

Portret pierwszej romskiej poetki, Papuszy (1914--1996), jej twórczości, walki o uznanie na arenie międzynarodowej oraz wpływu na świadomość romską. Poświęcenie odrębnych tablic przedstawieniom jej życia, twórczości i dziedzictwa kulturowego.

6. Współczesność -- dane liczbowe

Infografika zawierająca dane statystyczne dotyczące populacji romskiej w Europie, sytuacji społeczno-ekonomicznej, edukacji, zatrudnienia i dostępu do usług publicznych.

7. Antycyganizm i dyskryminacja

Omówienie historii i współczesnych przejawów antycyganizmu, struktur dyskryminacyjnych oraz wyzwań, przed którymi stoją Romowie w dostępie do edukacji, zatrudnienia, mieszkań i usług zdrowotnych.

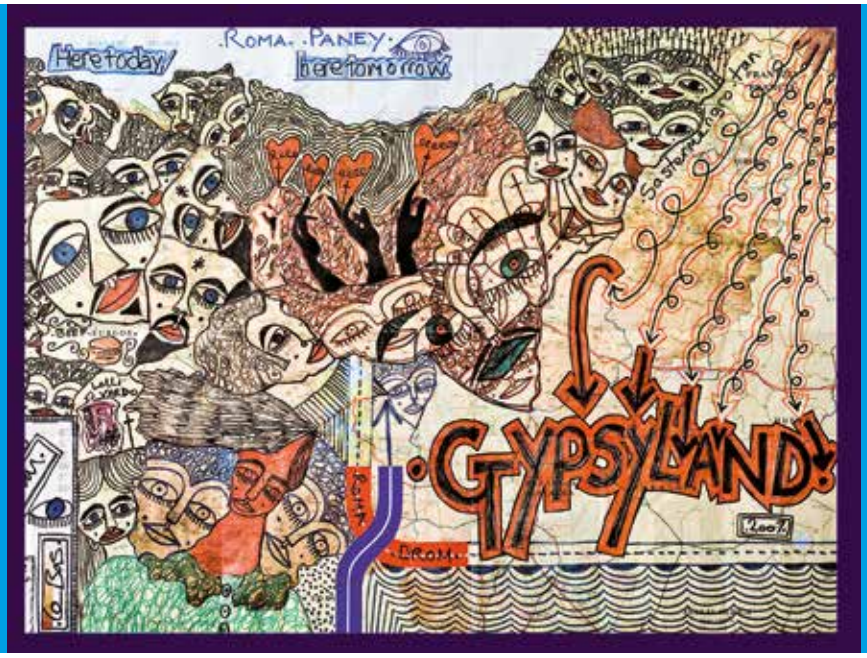

8. Aktywizm i młode pokolenia

Prezentacja działalności organizacji romskich, w tym Stowarzyszenia Romów w Polsce, oraz zaangażowania młodych Romów w walkę o prawa, edukację i reprezentację w przestrzeni publicznej.

9. Sztuka romska

Dorobek artystyczny Romów, ich literatura, muzyka, sztuka wizualna i wkład w europejskie dziedzictwo kulturowe. Omówienie współczesnych twórców romskich i znaczenia sztuki w kształtowaniu tożsamości.

KURATORZY I TWÓRCY WYSTAWY

Piotr Wójcik (ur. 1967) to ceniony fotograf dokumentalny i wykładowca Państwowej Wyższej Szkoły Filmowej, Telewizji i Teatru w Łodzi. W latach 1989--2011 pracował jako fotograf w Gazecie Wyborczej, a w latach 2001--2011 pełnił funkcję kierownika jej działu fotograficznego. Jest autorem licznych projektów dokumentalnych poświęconych bieżącym zjawiskóm społeczno-politycznym i kulturowym:

- Cyganie. Warszawa-Bukareszt (1996)
- Cyganie z obu stron Karpat -- album fotograficzny (2000)
- Bytom Karb (2012)
- Polskie Wolności (2014)
- Katowice 150 +1 (2015)
- 30 / 100_PL (2019)

Jego praca poświęcona społeczności romskiej dokumentuje złożoność tożsamości, tradycji i współczesnych wyzwań stojących przed Romami w Polsce i Europie.

KURATORZY I TWÓRCY WYSTAWY - ciąg dalszy

Dominique Roynette to francuska artystka i kuratorka od lat związana z tematyką kultury romskiej. W swojej bogatej karierze pracowała w prestiżowych redakcjach:

- Dziennik Libération (1981--1989)
- Uczestniczyła w tworzeniu pierwszej niezależnej gazety w Polsce gazety - Gazety Wyborczej
- Le Monde - stanowisko dyrektorki artystycznej (1995 - 2004)

Jest współautorką książki Goulag. Jej prace artystyczne oraz działania kuratorskie koncentrują się na podkreślaniu bogactwa i różnorodności romskiego dziedzictwa, ze szczególnym uwzględnieniem kwestii tożsamości oraz praw mniejszości. W pracy kuratorskiej Dominique Roynette łączy perspektywę historyczną z analizą współczesnych zjawisk społecznych, tworząc ekspozycje, które inspirują do refleksji i dialogu.

SPECYFIKACJA TECHNICZNA

Liczba tablic: 25
Format druku: 100 × 150 cm
Materiał: płótno do wielokrotnego wykorzystania
Mocowanie i prezentacja: wydruki przymocowane do tablic magnetycznych za pomocą magnesów. Projekt graficzny uwzględnił specjalne marginesy na magnes (biały kolor), zapewniając estetyczne i bezpieczne mocowanie. System mocowania może być dostosowany do specyficznych warunków każdej lokalizacji wystawienniczej. Ekspozycja, ze względu na wysoką jakość wykonania i uniwersalny charakter, jest dostępna do ekspozycji w innych instytucjach kultury. Materiały drukowane na płótnie mogą być wielokrotnie montowane i demontowane. System montażu może być dostosowany do specyficznych warunków każdej lokalizacji wystawienniczej.

UWAGA !

Wystawa dostępna w dwóch weresjach językowych, polskiej i angielskiej

Zapraszamy do kontaktu

Centrum Historii i Kultury Romów w Oświęcimiu

Godziny pracy sekretariatu:
poniedziałek-piątek, 8-16

Adres: ul. Berka Joselewicza 5,
32-600 Oświęcim, Polska

E-mail: sekretariat@chikr.pl
Tel: +48 33 447 40 58

www.chikr.pl
facebook.com/Centrum Historii i Kultury Romów

CH iKR CENTRUM HISTORII I KULTURY ROMÓW

INSTYTUCJA KULTURY WOJEWÓDZTWA MAŁOPOLSKIEGO

KULTURALNA MAŁOPOLSKA